

Handläggare
Jazmine Hjorth Tegman
Telefon: 08-508 25 640

Till
Socialnämnden
2021-11-23

Socialförvaltningens arbete med samordnad individuell plan åren 2020-2021

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på hur socialförvaltningen har arbetat med uppdragen om samordnad individuell plan 2020-2021.
2. Socialnämnden ska under 2022 identifiera lämpliga åtgärder för att öka förekomsten av samordnad individuell plan inom berörda verksamhetsområden i samarbete med stadsdelsförvaltningarna.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Tjänsteutlåtandet syftar till att sammanställa förvaltningens arbete åren 2020-2021 kopplat till samordnad individuell plan, kallat SIP. En SIP ska upprättas tillsammans med den enskilde och är ett verktyg för att beskriva det samordnade stöd och de insatser som den enskilde har behov av från socialtjänsten och regionen.

Förvaltningen anordnar årligen föreläsningar i SIP för nyanställda medarbetare och chefer inom alla socialtjänstens verksamhetsområden. Vidare erbjuds en kurs som ger tre högskolepoäng under åren 2019-2022. Inom verksamhetsområde våld i nära relationer och hedersrelaterat våld har ett antal åtgärder vidtagits i syfte att öka förekomsten av SIP.

Förvaltningen konstaterar att möjligheterna till samverkan med regionen genom SIP har försvårats dels av covid-19 pandemin och dels av att digitala mötesverktyg inte funnits på plats. I syfte att möta verksamheternas behov av att kunna genomföra säkra digitala möten med regionen pågår nu ett arbete med att integrera leverantören Compodiums lösning Vidicue i stadens it-leveranser.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på hur socialförvaltningen har arbetat med uppdrag rörande SIP, ett arbete som fortsätter under 2022.

Bakgrund

Förvaltningen har ett flertal uppdrag kopplat till SIP. Det här tjänsteutlåtandet syftar till att sammanställa arbetet i sin helhet.

Sedan 2010 finns det en bestämmelse i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen om att kommunen och regionen ska upprätta en SIP när den enskilde har behov av insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård.¹ En SIP ska upprättas tillsammans med den enskilde och är ett verktyg för att beskriva det samordnade stöd och de insatser som den enskilde har behov av från socialtjänsten och regionen.²

Under åren 2017-2019 genomförde socialförvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna en SIP-samordnarsatsning inom barn och unga, finansierad med medel från Uppdrag psykisk hälsa. Syftet var att fler barn i behov av SIP skulle få en plan upprättad och därmed förbättra samverkan kring barnet.

I utvärderingen av SIP-samordnarsatsningen konstaterades det att en betydande ökning av antalet SIP hade skett och att samverkan stärkts. En fortsatt central och kontinuerlig utbildning ansågs som fortsatt viktigt. SIP-samordnarens funktion bedömdes vara en framgångsfaktor som bidragit till en effektivare samverkan och att ansvarsområden tydliggjorts.³

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 november 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 november 2021.

Ärendet

Socialnämnden har återkommande haft budgetuppdrag rörande SIP, i budget för 2021 finns följande uppdrag:

- Stötta stadsdelsnämnderna att tillsammans med Region Stockholm och utbildningsnämnden öka förekomsten av samordnad individuell plan och utveckla hållbara strukturer för samverkan kring barn med behov av stöd från skola, sjukvård och socialtjänst.

¹ 2 kap. 7 § SoL; 3 f § HSL

² <https://skr.se/skr/halsasjukvard/patientinflytande/samordnadindividuellplansip.samordnadindividuellplan.html>

³ Utvärdering SIP – samordnarsatsningen. Socialförvaltningen och Sweco, 2020.

- Arbeta för att öka förekomsten av samordnad individuell plan för personer som blivit utsatta för hedersvåld eller våld i nära relationer.
- Socialnämnden ska arbeta för att få till en märkbar förbättring i samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten alltid tar initiativ till och samverkar till att samordnade individuella planer upprättas.

I syfte att dels öka antalet upprättade SIP och dels höja kunskapsnivån i staden anordnar förvaltningen föreläsningar om SIP på den gemensamma introduktionsutbildningen för nyanställda handläggare och chefer. Ytterligare utbildning i SIP ges på de verksamhetsspecifika introduktionsdagarna inom nästan alla verksamhetsområden. Utöver introduktionsutbildningen anordnar socialförvaltningen under åren 2019-2022 även utbildningen *Att leda SIP-processen* som ger tre högskolepoäng. Utbildningen vänder sig till handläggare, utvecklingsansvariga och chefer inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. På grund av pandemin anordnas utbildningen sedan år 2020 digitalt. Utvärderingen visar på en stor nöjdhet hos deltagarna. Verksamheterna har uttryckt önskemål om att förvaltningen fortsätter att erbjuda utbildningen *Att leda SIP-processen*.

Barn och unga

Att låta barn vara delaktiga i sin egen SIP-process är centralt för att varje barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Förvaltningen arbetar med att utveckla barnrättsperspektivet genom hela SIP-processen. Kommunens ansvar för att upprätta SIP har lyfts på socialförvaltningens olika chefsnätverk för barn och unga under året.

Inom barn och unga finns det två SIP-samordnare i staden, finansierade av stadsdelsförvaltningarna. Socialförvaltningen anordnar regelbundna avstämningar med SIP-samordnarna. Stadsdelsförvaltningarnas arbete med SIP följs upp via statistik genom att verksamheterna manuellt räknar antalet SIP och sedan rapporterar till socialförvaltningen. Med anledning av pandemin, och den därmed ansträngda arbetssituationen, har ingen statistik sammanställts för 2020 inom barn och unga. Förvaltningen har dock fått kännedom om att socialtjänsten under 2020 inte nådde upp till målet att öka antalet upprättade SIP inom barn och unga.

Inom barn och unga har förvaltningen till sin verksamhetsspecifika introduktionsutbildning sedan 2020 bjudit in både skolan och barn och ungdomspsykiatri. Detta i syfte att öka förståelsen för varandras uppdrag och ge utrymme för att diskutera gemensamma

utmaningar. Under 2021 har en satsning påbörjats för att informera fristående grundskolor och gymnasier om stadens samverkansstrukturer och SIP. Detta i syfte att skapa bättre förutsättningar för att alla barn med behov av samordnade insatser ska få rätt stöd oavsett skolform.

Vuxna

Inom verksamhetsområde våld i nära relationer och hedersrelaterat våld har ett antal åtgärder vidtagits i syfte att arbeta för att öka förekomsten av SIP för personer som blivit utsatta för hedersvåld eller våld i nära relationer. Gällande lagstiftning och kommunens ansvar för att upprätta en SIP förtydligas nu i riktlinjerna för verksamhetsområdet. Kommunens ansvar återfinns även i det nya programmet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation 2021-2025. Utöver ovan har kommunens ansvar för att upprätta SIP lyfts på socialförvaltningens chefsnätverk och tillämpningsnätverk under året.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har utvecklat en modell för intern SIP. Genom en samordnad plan hoppas de kunna bidra till en mer koordinerad socialtjänst för klienter i behov av insatser från flera verksamhetsområden. Under projektiden har Skärholmen valt att rikta sig mot brukare i åldern 18-21 år som är aktuella på vuxenenheten och/eller enheten för ekonomiskt bistånd. Målet är att skapa en modell som ska användas av socialtjänstens alla verksamhetsområden i Skärholmen. Socialförvaltningen har under 2021 spridit information om Skärholmens arbete till chefsnätverket för verksamhetsområde missbruk och beroende. Projektet finansierades via lokala utvecklingsmedel, LUM.

Någon statistik för antalet SIP finns ännu inte för år 2021. Däremot finns följande statistik för 2020.

Verksamhetsområde	Andel ärenden med upprättad SIP
Socialpsykiatri ⁴	24 %
Missbruk & beroende ⁵	31 %
Enheten för hemlösa	53 %

Digitala SIP-möten

Flera av stadens verksamheter inom olika verksamhetsområden vittnar om att det finns svårigheter med att få till digitala SIP-

⁴ Kartläggning inom socialpsykiatrin. Socialförvaltningen, dnr 3.1.1–134/2020

⁵ Rapport om socialtjänstens kontakter med vuxna med missbruksproblem. Socialförvaltningen, dnr 3.1.1–337/202

möten. Detta på grund av att regionen och kommunen använder olika digitala plattformar för säkra möten.

Inom ramen för stadsledningskontorets projekt *Utveckla möjligheterna till samverkan samt distansarbete och distansmöten* rekommenderas att staden snarast inför en tjänst för säkra digitala möten. Detta i syfte att möta verksamheternas behov av att kunna genomföra säkra digitala möten.⁶ Arbetet med att integrera leverantören Compodiums lösning Vidicue i stadens it-leveranser pågår under hösten. Beslutet om att införa Vidicue togs av ledningsgruppen på SLK IT i augusti 2021.

Den digitala lösningen Vidicue är en säker videokommunikationslösning som möjliggör för socialtjänsten och hälso- och sjukvården, som hanterar konfidentiell information, att ansluta till videomöten där samtliga deltagare har säkerställt sin identitet genom till exempel Bank-ID. Mötesdeltagarna kan ansluta till mötet från Ipad, mobil eller dator för att garantera flexibilitet och tillgänglighet. Vidicue har ett slags digitalt väntrum, varifrån deltagarna släpps in. Detta i syfte att eliminera risken för att obehöriga får ta del av konfidentiella samtal.⁷

Under 2022 kommer Lifecare SP, ett nytt it-stöd för utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, att ersätta nuvarande systemstöd WebCare. Systemstödet kommer att fungera som ett verktyg för att dels kalla till möten och dels för säker informationsöverföring mellan olika verksamheter i samband med utskrivning från slutenvården. Lifecare SP kommer att införas för socialtjänstens verksamhetsområden socialpsykiatri, funktionsnedsättning, barn och unga, missbruk och beroende samt äldreomsorg. Lifecare SP har även funktionalitet för att framöver kunna användas för att digitalt dokumentera SIP.

Jämställdhetsanalys

Utifrån den statistik som finns för 2020 om antalet upprättade SIP kan förvaltningen se att det finns skillnader mellan män och kvinnor. Viktigt att tänka på i sammanhanget är att det inom en del verksamhetsområden finns fler män än kvinnor aktualiserade.

Verksamhetsområde	Andel män	Andel kvinnor
Socialpsykiatri	54 %	46 %
Missbruk & beroende	71 %	29 %
Enheten för hemlösa	76 %	24 %

⁶ Rapport Utveckla möjligheterna till samverkan samt distansarbete och distansmöten. Stadsledningskontoret, dnr KS 2021/99

⁷ <https://compodium.com/vidicue/>

För att närmre kunna analysera antalet upprättade SIP ur ett jämställdhetsperspektiv behöver årlig statistik kunna hämtas från *Paraplysystemet* inom samtliga verksamhetsområden fördelat på kön.

Barnrättsperspektiv

SIP och förvaltningens uppdrag med att öka dess förekomst är av stor vikt ur ett barnrättsperspektiv, barnet och den unges delaktighet är centralt i allt arbete med SIP. Det är barnet och den unges behov som ska vara utgångspunkt för planeringen och hen ska ges möjlighet att delta aktivt i arbetet. Vidare är det angeläget ur ett barnrättsperspektiv att föräldrar i behov av samordnade insatser från socialtjänsten och regionen erbjuds SIP.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen konstaterar att möjligheterna till samverkan med regionen genom SIP har försvårats dels av covid-19 pandemin och dels av att digitala mötesverktyg inte funnits på plats. Det är av den anledningen en mycket positiv utveckling att digitala verktyg för säkra möten med regionen inom en snar framtid väntas komma på plats. Det är av stor vikt att verksamheterna får den information och kunskap de behöver gällande när och hur Vidicue ska användas för att genomföra säkra möten.

I nuläget går det inte att lägga in information om att en SIP har upprättats för en brukare i *Paraplysystemet*, statistik kan av den anledningen inte hämtas automatiskt utan hanteras manuellt. Förvaltningen ska undersöka möjligheterna att registrera information om SIP i *Paraplysystemet* i syfte att på sikt kunna följa upp arbetet löpande. Att utveckla interna strukturer och rutiner för utveckling av sociala system ingår i det uppdrag som socialnämnden har i förslag till budget 2022, att etablera en verksamhetsnära förvaltning.

Förvaltningen ser positivt på det intresse som finns för att delta i de utbildningar i SIP som erbjuds medarbetare och chefer inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. Förvaltningen föreslår att socialnämnden under 2022 identifierar lämpliga åtgärder i syfte att öka förekomsten av SIP inom berörda verksamhetsområden i samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Detta inom ramen för [fortsatta uppdrag rörande SIP i förslag till budget 2022](#).

Ett exempel på åtgärd inom barn och unga, som föreslogs i samband med utvärderingen av SIP-samordnarsatsningen, är att ha en funktion ute på stadsdelsförvaltningarna som samordnar arbetet

med SIP. En lokal SIP-samordnare bedömdes vara en framgångsfaktor som bidragit till en effektivare samverkan och att ansvarsområden tydliggjorts.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på hur socialförvaltningen har arbetat med uppdragen om samordnad individuell plan, ett arbete som fortsätter under 2022.